

Infrastrukturdepartementet
i.remissvar@regeringskansliet.se
i.df.remissor@regeringskansliet.se

Remissyttrande över Öppna data-utredningens huvudbetänkande Innovation genom information, SOU 2020:55

Ert dnr I2020/02346

Domstolsverket har granskat betänkandet Innovation genom information, SOU 2020:55, mot bakgrund av den verksamhet som bedrivs av Sveriges Domstolar, dvs. utifrån hur förslaget kan tänkas påverka verksamheten ekonomiskt, organisatoriskt och utbildningsmässigt. Granskningen har även omfattat hur förslaget kan påverka verksamhetsstöd, arbetsformer eller rättssäkerheten generellt.

Domstolsverket har utifrån de ovan nämnda aspekterna följande synpunkter.

I den nya lagen föreslås att en myndighet som avslår en begäran om vidareutnyttjande ska meddela ett skriftligt och motiverat beslut (3 kap. 3 §). Besluten ska gå att överklaga till allmän förvaltningsdomstol (8 kap. 1 §). I utredningen (s. 373 ff) görs bedömningen att den föreslagna ordningen kring hur en begäran om vidareutnyttjande ska handläggas, och när ett beslut ska fattas, inte kommer att medföra en sådan ökad arbetsbörda för myndigheterna att det krävs utökade anslag. Det konstateras vidare att antalet mål kan komma öka vid förvaltningsdomstolarna, men bedömningen är att en eventuell kostnadsökning bör kunna rymmas inom befintliga ekonomiska ramar. Domstolsverkets vill här framhålla att båda dessa delar av förslaget har påverkan på Sveriges Domstolar. Det finns dock inte någon sammantagen bedömning av konsekvenserna för Sveriges Domstolar och det är enligt Domstolsverkets mening svårt att i dagsläget förutse omfattningen av en ökad arbetsbörda och att uppskatta antalet tillkommande mål. Domstolsverket kommer därför att följa utvecklingen och vid behov yrka ökat anslag.

Vidare är det enligt Domstolsverkets bedömning ofrånkomligt att ett frivilligt tillgängliggörande av data i enlighet med den föreslagna bestämmelsen i 2 kap. 1 § i den nya lagen kommer att kräva resurser. Det är svårt att på eget initiativ tillgängliggöra data på det sätt som utredningen föreslår utan tillskott av medel.

I avsnitt 17.4 framhålls vikten av det löpande och systematiska säkerhets- och integritetsskyddsarbete som den offentliga förvaltningen bedriver. Det framgår också av den inledande bestämmelsen i den nya lagen att ett ökat tillgängliggörande av information inte får inverka negativt på Sveriges säkerhet eller på informationssäkerheten i övrigt. Enligt Domstolsverket måste i detta sammanhang dock beaktas att varje enskild myndighet ska

bedriva ett riskbaserat informationssäkerhetsarbete i syfte att bevara informationens konfidentialitet, riktighet och tillgänglighet enbart i förhållande till den egna verksamheten. Öppna data som flera myndigheter var för sig tillgängliggör och tillhandahåller, i enlighet med detta förslag, kan tillsammans aggregeras och innebära en ny informationsmängd som kan behöva skyddas. Denna fråga diskuteras visserligen i utredningen, men den tar inte ställning till frågan vem som ansvarar för att sådan ny informationsmängd värderas och riskvärderas. Att enbart lyfta fram vikten av samverkan mellan aktörer är enligt Domstolsverkets mening inte tillräckligt. Det behövs en tydligare reglering och ett tydligt ansvar för en sådan samlad informationsmängd.

Utredningen verkar inte ha tagit ställning till vem som ansvarar för riktigheten för den öppna datan när en enskild myndighet väl har tillgängliggjort och tillhandahållit den. Att den öppna datan är korrekt, går att lita på och inte förvanskas är en viktig aspekt när den, i enlighet med lagförslagets syfte, vidareutnyttjas av andra aktörer. Frågan om ansvar är särskilt aktuell om den öppna datan läggs in i en databas som förvaltas av någon annan (jämför exempelvis Sveriges dataportal).

I utredningen (s. 216) konstateras att det i skälen till öppna data-direktivet förordas att motsättningarna mellan en ökad tillgång till information och skyddet för personuppgifter kan lösas genom anonymisering (skäl 52). Det konstateras vidare att det ligger utanför utredningens uppdrag att analysera hur en övergång till att arbeta med anonymiserade uppgifter i ökad omfattning kan främjas. Enligt Domstolsverkets mening hade en sådan analys varit önskvärd.

I övrigt noterar Domstolsverket att begreppet arkiv används med skiftande innebörd i utredningen. Ett klagörande eller översyn av begreppet och dess överensstämmande med arkivlagstiftningens definition hade varit önskvärt.

Detta yttrande har beslutats av juristen Maria Corneliussen. Föredragande har varit juristen Cima Ghaderi.

Maria Corneliussen

Cima Ghaderi